

IV. Palotoimikunta.

Palotoimikunnan kertomus vakinaisen palokunnan toiminnasta vuonna 1920 oli seuraavan sisältöinen:

Palotoimikunnan jäsenet. Palotoimikuntaan, jonka kaupunginvaltuusto valitsee ja jonka tehtävänä on tarkastaa ja valvoa kaupungin palolaitosta, kuuluivat vuonna 1920 pankinjohtaja A. Lundqvist puheenjohtajana, rakennusmestari W. Ekman varapuheenjohtajana, mallipuuseppä K. L. Lydman, vanginvartija A. Sirén ja kamreeri A. Suviranta. Toimikunnan sihteerintehtävät hoiti varatuomari Alfred Tuominen.

Tulipalot. Palokunta hälytettiin vuoden varrella 248 kertaa, niistä 131 kertaa tulipalojen tai tulipalon alun, 97 kertaa nokivalkeain, 15 kertaa palo-savun takia ja 5 kertaa ilkiavallasta. Edelliseen vuoteen verraten hälyytysten luku väheni 74:llä ja tulipalojen luku (metsänpalotkin tällöin mukaan luetuina) 10:llä. Tulipaloista ja tulipalon aluista sattui 75 päivällä, klo 6 a. p.—6 i. p. ja 56 yöaikaan, klo 6 a. p.—6 i. p.

Tulipalojen ryhmittyminen kuukausien ja viikonpäiväin kesken näkyy seuraavasta taulusta:

	Tammikuu.	Helmi- kuu.	Maa- liskuu	Huhtikuu.	Tou- kokuu.	Kesä- kuu.	Heinä- kuu.	Elo- kuu.	Syys- kuu.	Loka- kuu.	Marras- kuu.	Jou- lakuu.	Yhteensä.
Sunnuntai	—	—	1	—	1	2	3	1	—	4	—	—	12
Maanantai	2	—	1	—	1	2	4	3	—	—	4	2	19
Tiistai	1	—	1	—	1	5	2	1	2	2	2	4	21
Keskiviikko	—	—	3	—	—	5	2	1	—	2	2	3	18
Torstai	—	2	2	2	1	1	4	1	2	2	1	—	18
Perjantai	2	—	3	1	1	—	5	2	2	3	—	3	22
Lauantai	2	1	1	4	—	2	5	—	3	2	—	1	21
Yhteensä	7	3	12	7	5	17	25	9	9	15	9	13	131

Ensimmäinen tieto tulen irtipääsemisestä saapui 72 tapauksessa puhelimitse, 53 tapauksessa palolennättimellä ja 6 tapauksessa sanantuojan ilmoittamana.

Tulipalojen ryhmittyminen paikkaan nähden, jossa tuli sai alkunsa, käy selville seuraavasta:

	Kivi- taloja.	Puu- taloja.	Yh- teensä.		Siirto	105
Asuinhuone	23	24	47	Meisämaa		7
Kylpyhuone	1	—	1	Automobiili		4
Kellari	2	2	4	Alus		3
Ullakko	3	2	5	Pihamaa		2
Myymälä tai varastohuone	10	—	10	Rikkaläjä		2
Tehdas tai työpaja	11	4	15	Säleaita		2
Varastosuoja tai ulkokuone	1	16	17	Hiili- ja halkovarasto		2
Höyrykattilahuone	4	—	4	Lahonnut puu		1
Sisustettavana oleva talo	2	—	2	Rautatievaunu		1
				Raitiovaunu		1
				Rikkalaatikko		1
	Yhteensä	57	48		Yhteensä	131

Tulen irtipääsyn syyt ilmenevät allaolevista luvuista:

Tulisijasta pudonneet kekäleet tai kipinät	15	Tulensekainen tuhka puuastiassa	1
Veturista tulleet kipinät	2	Sähköjohdon lyhytsulku	7
Viallinen tulisija tai savujohto	18	Itsesytytys	8
Tulenarkain nesteiden varmaton pitely	12	Syttyvien esineiden sijoittaminen tuliselle uunille	5
Hehkuvan raudan varmaton pitely	1	Uunin liikalämmitys	1
Lampun, kynttilän tai tulitikkujen varmaton pitely	12	Nökiwalkea	1
Lampun tai primuskeittion räjähdys	5	Ilkivaltaisuus	1
Räjähdysaineiden varmaton käsittely	1	Murhapoltto	1
Lasten leikkiminen tulella	5	Tuntematon	35
		Yhteensä	131

Eri kaupunginosain kesken ryhmittyvät tulipalot seuraavasti:

I kaupunginosa	5	XIV kaupunginosa	3
II »	8	XX »	1
III »	8	Hermanni	4
IV »	17	Vallila	4
V »	3	Pakaa	2
VI »	12	Vanhakaupunki	2
VII »	9	Käpylä	3
VIII »	11	Muut rautatien itäpuoleiset alueet	1
IX »	1	Böle	4
X »	7	Muut rautatien länsipuoleiset alueet	1
XI »	14	Suomenlinna	1
XII »	7	Lauttasaari (Huopalahti)	1
XIII »	1	Malm (Helsingin pitäjä)	1
		Yhteensä	131

Palovahingot. Järjestetyissä kaupunginosissa oli tulen milloin minkin verran vahingoittaman omaisuuden arvo eli vakuutusmäärä, irtaimiston 9,340,150: — ja kiinteän omaisuuden 25,715,813: — eli kaikkiaan 35,055,963: — markkaa, kun taas vahingon suuruus eli palovahingonkorvaus oli irtaimistosta 199,155: 97 ja kiinteästä omaisuudesta 215,277: 16 eli yhteensä 414,433: 13, joten vahinko oli 1.2 % omaisuuden arvosta.

Järjestetyn kaupungin ulkopuolella olevalla kaupungin alueella (esikaupungeissa ja maaseudulla) oli vahingoittuneen irtaimen omaisuuden arvo eli

vakuutusmäärä 761,500 ja kiinteän omaisuuden 608,305 markkaa eli kaikkiaan 1,369,805 markkaa vahingon irtaimen omaisuuteen nähden ollessa 149,996 ja kiinteään omaisuuteen nähden 93,045: 28, siis yhteensä 243,041: 28 markkaa eli 17.7 % omaisuuden arvosta.

Tulipaloissa sattui ainoastaan yksi tapaturma, nimittäin helmikuun 11 p:nä It. Kaivopuiston talossa n:o 9 A, missä muuan palvelijatar, joka varomattomasti käsitellen bentsiiniä oli aiheuttanut palon syttymisen, sai niin pahoja palohaavoja, että hän sittemmin kuoli.

Vuoden huomattavista tulipaloista voidaan mainita kesäkuun 22 p:nä sattunut tulipalo eräässä Taivallahden rannalla olevaan puiseen varastosuojaan sijoitetussa sotaväen ammusvarastossa. Varastosuoja käsitti n. 600 m²:n laajuisen pinta-alan ja sisälsi suurehkon määrän patruunia, kaasupommeja ja 3,000 miinaa ladattuina trotylillä, eräällä räjähdysaineella, joka räjähtää 100—150 asteen kuumuudessa. Tulen irtipääsyn aiheutti itsesytytys eräässä määrässä merkinantoraketteja, jotka olivat sijoitetut samaan osastoon kuin miinat. Puuhyllyt, joille miinat olivat ladotut, syttyivät tällöin tuleen. Raketin räjähtäessä syntynyt voimakas, tukehduttava savu vaikeutti pääsyä varastosuojaan. Paikan vartiomiestistö ei kyennyt tulta hillitsemään.

Palokunnan saapuessa oli varastosuoja savun peitossa, joka tunki ulos kaikista aukoista. Vettä oli tosin läheisessä merenlahdessa, mutta ranta oli pitkälti matala eikä kestävää laituria ollut. Erästä kaltevaa kallionrinnettä myöten onnistui palokunnan kuitenkin saavuttaa ranta automobiiliruiskulaan, ja ennen pitkää saatiin 8 vesiruiskua toimintaan. 30 minuutin tarmokkaan työn jälkeen saatiin tuli sammutetuksi. Hyllyt, joille miinat olivat sijoitetut, huomattiin sittemmin hiiltyneiksi. Palokunnan väliintulo ehkäisi onnettomuuden, joka olisi voinut muodostua seurauksiltaan mitä laajakantoisimmaksi.

Vuoden 131 tulipalosta oli 27 suuria eli sellaisia, että ainakin kaksi suihkuputkea vesijohdosta tai suurempi ruisku oli niissä käytännössä, 37 keskisuuria eli sellaisia, että yksi suihkuputki riitti tulen hillitsemiseen, ja 67 pieniä, s. o. sellaisia, että ne palokunnan saapuessa oli sammutettu tai voitiin sammuttaa sankoruiskulla.

Vapaaehtoinen palokunta, joka toimii varamiehistönä, ryhtyi vuoden varrella toimintaan Vanhassakaupungissa tammikuun 10 p:nä ja heinäkuun 10 p:nä sattuneissa tulipaloissa.

Palolaitoksen sairaankuljetusvaunuja käytettiin vuoden varrella yhteensä 3,186 kertaa, niistä 263 kertaa loukkaantuneiden ja 2,923 kertaa sairaiden henkilöiden kuljetukseen. Kuljetusten jakautuminen eri kuukausien kesken käy selville allaolevasta taulukosta:

	Sairausten- tapauksia.	Tapa- turmia.	Yh- teensä.		Sairausten- tapauksia.	Tapa- turmia.	Yh- teensä.
Tammikuu	421	18	439	Elokuu	201	21	222
Helmikuu	281	25	306	Syyskuu	192	22	214
Maaliskuu	264	25	289	Lokakuu	202	11	213
Huhtikuu	223	22	245	Marraskuu	199	9	208
Toukokuu	248	28	276	Joulukuu	252	26	278
Kesäkuu	219	37	256				
Heinäkuu	221	19	240				
				Yhteensä	2,923	263	3,186

Palomiestistön terveydentila oli kertomusvuonna hyvä, sillä ainoastaan 5 miestä oli hoidettavana sairaalassa yhteensä 99 vuorokautta.

Palokunnan avustusrahastossa oli vuoden alkaessa 74,818: 45 markkaa.

Vuoden varrella varat lisääntyivät sairaankuljetuksista kertyneistä maksuista 13,138: 50 markalla, koroista 4,573: 19 markalla sekä lahjoituksista 500: — markalla eli yhteensä 93,030: 14 markalla.

Menot olivat seuraavat:

Avustusta kuolleiden palokuntalaisten leskille	Smk	1,100: —
Hautausapua kuolleille palokuntalaisille	»	1,650: —
Lääkärinapua tapaturman uhriksi joutuneelle palokuntalaiselle	»	200: —
Soitonjohtajan palkka	»	400: —
Matka-apurahoja	»	250: —
Sanomalehtitilauksia	»	50: —
Menoja juhlatilaisuuksista	»	100: —
	Yhteensä Smk	3,750: —

Vuoden lopussa rahasto siis käsitti 89,280: 14 markkaa ja oli siitä sijoitettuna pääomatilille Vaasan osakepankkiin 57,392: 90 markkaa, pääomatilille Suomen kauppapankki osakeyhtiöön 17,671: 63 markkaa sekä säästökassatilille Helsingin säästöpankkiin 14,215: 61 markkaa. Varat ovat jaetut kahteen rahastoon: rahasto n:o 1, jonka varat ovat kertyneet sairaankuljetuksista, käsitti 71,608: 51 markkaa, ja rahasto n:o 2, joka on koottu palokunnan ansiokkaan toiminnan johdosta tehdyistä lahjoituksista, 17,671: 63 markkaa.

Menot. Allaoleva taulukko osoittaa eri menotileillä kaupunginvaltuuston menosääntöön merkitsemät määrärahat, myönnetyt lisämäärärahat, vuotuiset kustannukset sekä minkä verran määrärahoja on ylitetty tai säästynyt kaupunginkassaan:

	Maärarahat menosäännön mukaan.	Lisämäärä- rahat.	Menot.		Määrä- rahoja sääs- tynyt.	
	Markkaa ja penniä.					
Henkilökunnan palkkaus ja muut edut	626,082 06	72,687 68	670,286 20	28,483 54		
Palotalli	164,737 50	— —	145,288 85	19,448 65		
Palokalut ja kalusto	¹⁾ 155,226 01	— —	150,500 67	4,725 34		
Lämmitys, valaistus, bentsiini, puh- taanapito, vedenkulutus	139,000 —	14,762 50	146,016 86	7,745 64		
Sekalaista	18,000 —	— —	17,302 45	697 55		
Yhteensä	1,103,045 57	87,450 18	1,129,395 03	61,100 72		

Näihin kustannuksiin ei sisälly vuokra kaupungin omista, palolaitokselle luovutetuista kiinteistöistä.

¹⁾ Tähän sisältyy vuodesta 1919 siirtynyt määrä, 24,226: 01 markkaa.